

STUDIUL ANTROPOLOGIC ASUPRA SCHELETELOR PROVENITE DIN CIMITIRUL DE LÂNGĂ BISERICA ROTONDĂ DIN GEOAGIU, JUDEȚUL HUNEDOARA, DATAT ÎN SECOLELE XI-XII d.Chr.

M. MUNTEANU

În campania de săpături arheologice din anul 1993, efectuate în preajma unei biserici rotunde din Geoagiu, domnul Gh. Petrov a descoperit și un număr de 20 de morminte. Pe baza unor monede găsite în morminte, emisiuni ale regilor Ungariei Ladislav cel Sfânt și Koloman, mormintele sunt datate la sfârșitul secolului al XI-lea și începutul secolului al XII-lea.

Material și metodă de lucru

Dintre cele 20 de morminte săpate au fost ridicate resturile osoase din 17 morminte. Majoritatea scheletelor sunt slab conservate. Scheletele din mormintele 2, 3 și 5 au fost atât de descompuse, încât nu au putut fi ridicate.

Datele metrice au fost prelevate după metoda lui Martin. Capacitatea craniană a fost determinată după metoda Lee-Pearson. Talia a fost calculată după tabelele lui Bretinger, pentru bărbați și a lui Bach, pentru femei. Vârsta a fost estimată după morfologia dinților, după gradul lor de abrazie și după gradul de obliterare al suturilor craniene.

Rezultate

Mormântul 1

Din acest mormânt provine un schelet destul de slab conservat. El a aparținut unui adult de sex feminin. Din craniu se păstrează doar occipitalul, stâncile temporalelor, fragmente din oasele parietale și mandibula. Oasele sunt gracile. Occipitalul este bombat, impresiunile musculare și procesele mastoidiene sunt mijlocii. Arcada dentară mandibulară are formă de parabolă. Sunt absenți molarii de minte, 35 a fost extras, 36 și 46 prezintă carii ocluzale. La nivelul lui 45 se observă o carie distală complicată, cu abces vestibular.

Mormântul 2 și Mormântul 3

Scheletele din aceste morminte au fost foarte rău conservate și nu s-au putut ridica.

Mormântul 4

Scheletul din acest mormânt a aparținut unui copil care avea vârsta de aproximativ 6 ani, după dezvoltarea dinților, iar după lungimea femurului avea 6 ani și jumătate. Femurul are o lungime de 204 mm.

Mormântul 5

Scheletul a fost foarte slab conservat și nu s-a putut ridica.

Mormântul 6

Din acesta provine un schelet bine conservat care a aparținut unui bărbat decedat în jurul vârstei de 25 de ani.

Craniul este foarte lung și mijlociu de lat. Indicele cranian indică un craniu doliocran spre mezocran. Înălțimea craniului este scundă. Indicele de înălțime auriculară-lungime este la limita inferioară a hipsicraniei, iar indicele de înălțime auriculară-lățime este metrocran. În normă verticală craniul are o formă elipsoidală. Regiunea frontală se caracterizează printr-un relief supraorbital puternic dezvoltat. Lățimea minimă a frunții este mijlocie, iar lățimea sa maximă este îngustă. Indicele frontal sagital este ortometop. Indicele parieto-frontal este metriometop. Polul cranian posterior este caracterizat printr-un occipital curbat. Indicele parieto-occipital este la limita inferioară a occipitalelor largi. Liniile nucale au o dezvoltare medie. Procesele mastoide au o formă conică și sunt mari. În norma posterioară craniul are forma de casă. Circumferința orizontală a craniului este mare, iar capacitatea craniană aristencefală.

Înălțimea superioară și înălțimea totală a feței sunt foarte înalte (măsurătorile sunt nesigure). Înălțimea nasului pare să fie înaltă, lățimea sa este mijlocie. Fosele canine sunt adânci.

Arcadele dentare sunt eliptice, dinții nu prezintă carii și au o abraziere corespunzătoare vârstei de 20-25 de ani. Mandibula este robustă, cu mentonul piramidal și cu unghiurile mandibulare ușor eversate.

Mormântul 7

Scheletul din acest mormânt este slab conservat. El a aparținut unui bărbat decedat la vârsta de aproximativ 20 de ani. De la nivelul craniului nu s-au putut preleva date metrice sau indici. În ceea ce privește scheletul postcranian s-au evidențiat procese de osteomielită pe ambele fibule (Pl. IV).

Mormântul 8

Din acest mormânt provine un schelet rău conservat, care a aparținut unei femei din grupa de vârstă senilis.

Craniul este lung și îngust, occipitalul bombat. Craniul este deformat postmortem, torsionat pe axul longitudinal și nu am putut preleva date metrice și indici. Mandibula este gracilă cu unghiurile în ortopозиție. Dinții

sunt prezenți pe hemiarcadele din partea dreaptă, acestea fiind conservate. Procesele alveolare prezintă o marcată retracție osoasă, iar dinții au o abrazi accentuată. 46 și 47 au fost extrași. 14 are trei rădăcini, 13 este în stadiu de rest radicular, 12 prezintă o carie distală.

Mormântul 9

Din acest mormânt s-au păstrat doar 16 fragmente osoase. Ele au aparținut unei femei mature.

Mormântul 10

Din acest mormânt provine un schelet slab conservat care a aparținut unui adolescent de sex masculin. Vârsta probabilă este de 15-16 ani. Vârsta s-a stabilit pe baza dinților.

Mormântul 11

Din acest mormânt provine un schelet slab conservat care a aparținut unei femei mature. Vârsta probabilă 30-35 ani. Craniul este nerestaurabil, din el s-au păstrat câteva fragmente dispartate de calotă, oasele temporale, hemimandibula stângă și unghiul mandibular drept. Al doilea molar inferior din stânga prezintă o carie. La nivelul dinților frontali se găsește tartru. Unghiul mandibular este ușor eversat.

Mormântul 12

Din acest mormânt provine un schelet care a fost deranjat de suprapunerea M1. Scheletul a aparținut unei femei din grupa de vârstă senilis. Din craniu este păstrată doar mandibula. Aceasta prezintă o edentație termino-terminală. Dinții frontali sunt puternic abraziți, unghiul mandibular este ușor eversat. Condilii mandibulari sunt asimetrici și erodați.

Mormântul 13

Din acest mormânt provine scheletul unui copil, care după morfologia dinților a decedat la vârsta de 6-7 ani.

Mormântul 14

Scheletul provenit din acest mormânt a aparținut unui infans II. După dezvoltarea dinților avea vârsta de 12 ani și era probabil de sex feminin.

Mormântul 15

Scheletul provenit din acest mormânt a aparținut unei femei adulte. Este slab conservat. După osificarea cartilajelor de creștere se pare că avea vârsta de 22-25 de ani.

Mormântul 16

Din acest mormânt provine scheletul unui bărbat decedat în jurul vârstei de 60 de ani. Craniul este parțial conservat. Fragmentele osoase păstrate au permis restaurarea parțială a neurocraniului. Are o lungime mijlocie. Diametrul transversal este îngust. Indicele cranian este dolico cran. Înălțimea craniului

este scundă. Indicele de înălțime auriculară-lungime este hipsicran, iar indicele de înălțime auriculară-lățime este acrocran. În normă verticală craniul are o formă elipsoidă. Relieful supraorbital este bine dezvoltat. Lățimea minimă a frunții este îngustă, indicele frontal-sagital este ortometop. Occipitalul este lung, cu protuberanța occipitală externă mare și cu linii nucale proeminente. Procesele mastoidiene au o dezvoltare medie. Capacitatea craniană este aristencefală.

Orbitele sunt de formă elipsoidă, au o înălțime și o lățime mijlocie. Indicele orbital indică orbite mezoconhe.

Mandibula are procesul alveolar resorbit. Sunt prezenți cei doi canini, premolarii și primii doi molari din stânga, incisivul central și cel lateral din stânga au fost pierduți postmortem. Ceilalți dinți au fost extrași. Creasta alveolară edentată prezintă exostoze. Molarii 1 și 2 din stânga prezintă carii de colet. Rădăcina mezială a celui de-al doilea molar este trifurcată. Mentonul este rotund. Unghiurile mandibulare sunt ușor eversate. Abrazia dentară indică o vârstă de 50-60 ani.

Mormântul 17

Din acest mormânt provine scheletul slab conservat al unui bărbat matur. Nu este păstrat nici un fragment din craniu.

Mormântul 18

Din acest mormânt provine scheletul unui bărbat decedat în jurul vârstei de 40 de ani.

Craniul este destul de slab conservat și afectat de o ciupercă. El are o lungime mijlocie. Lățimea este îngustă. Indicele cranian este mezocran. Înălțimea craniului este scundă. Indicele de înălțime auriculară-lungime este hipsicran, iar indicele de înălțime auriculară-lățime este acrocran. În normă verticală craniul are formă elipsoidă. Regiunea frontală este slab conservată. Polul cranian posterior prezintă un occipital curbat, cu amprente de inserții musculare dezvoltate. Procesele mastoidiene sunt mari. Din normă posterioară, craniul are formă de casă. Circumferința craniană orizontală este mică, iar capacitatea craniană este aristencefală.

Masivul facial nu s-a putut restaura. Arcada dento-alveolară maxilară este parțial păstrată, este păstrat 17, puțin abrazat, probabil datorită extracției precoce a antagoniștilor. 16 este în stadiu de rest radicular, 13 și 12 prezintă carii meziale și distale, 11 are o carie distală. Dinții frontali au o abraziune corespunzătoare vârstei de 40 de ani.

Mandibula este slab conservată. Au fost extrași cei trei molari din dreapta și ultimii doi molari din stânga. Mentonul este piramidal, proeminent. Unghiurile mandibulare sunt ușor eversate.

Mormântul 19

Din acest mormânt provine scheletul unui bărbat de 35-40 de ani.

Craniul are o lungime mijlocie și o lățime situată la limita dintre îngust și mijlociu. Indicele cranian este mezocran. Înălțimea craniului este scundă. Indicele de înălțime auriculară-lungime este hipsicran, iar indicele de înălțime

auriculară-lățime este acrocran. În normă verticală craniul are formă pentagonoidă. Regiunea frontală este caracterizată de o creastă supraorbitală cu o dezvoltare medie. Lățimea minimă și maximă a frunții sunt înguste. Indicele frontal sagital este ortometop. Polul cranian posterior este deteriorat, lipsind cea mai mare parte a occipitalului. Reliefurile musculare sunt bine dezvoltate. Procesele mastoidiene sunt puțin înalte, dar au o grosime foarte mare. Din normă posterioară craniul are formă de casă. Capacitatea craniană este aristencefală.

Masivul facial este conservat fragmentar și nu am putut preleva date metrice. Pe maxilă sunt prezenți dinții frontali și premolari, care au o abraziune corespunzătoare vârstei de 40 de ani. Mandibula este gracilă. Au fost extrași molarii din stânga și primii doi molari din dreapta. Dinții de pe hemiarcada stângă sunt pierduți postmortem. Mentonul este piramidal, unghiurile mandibulare sunt ușor eversate.

Mormântul 20

Din acest mormânt provine scheletul rău conservat al unei femei.

Craniul este conservat fragmentar și nu s-au putut preleva date metrice. Prezintă sutură metopică. Procesele mastoidiene sunt mici. Abrazia dentară indică vârsta de 35-40 de ani, la nivelul mandibulei au fost extrași următorii dinți: 38, 37, 36, 31, 41, 46.

Considerații asupra taliei

În vederea determinării taliei a putut fi măsurată lungimea următoarelor oase:

Nr. mormânt	Sex	Humerus	Radius	Ulnă	Femur	Tibie	Talia după Breitinger (cm)
M6	M	312	239	260	444	360	166,76
M7	M	323	-	-	456	360	168,40
M16	M	336	241	268	428	363	168,40
M17	M	360	268	280	-	-	177,70
M18	M	308	227	-	-	-	164,62
M19	M	327	229	-	-	-	167,38

Nr. mormânt	Sex	Humerus	Radius	Ulnă	Femur	Tibie	Talia după Bach (cm)
M1	F	325	235	-	430	-	164,2
M9	F	-	-	-	-	330	153,50
M11	F	264	202	226	-	293	152,40
M12	F	305	231	250	430	-	162,50
M15	F	-	228	-	-	-	153,00
M20	F	327	229	-	-	-	161,50

Din datele de mai sus rezultă că bărbații aveau o talie medie de 168,87 cm, ceea ce reprezintă o talie mijlocie, iar femeile aveau o talie medie de 157, 86 cm, ceea ce reprezintă o talie mijlocie (după Reiner).

Este de remarcat faptul că trei din cele șase femei aveau o talie de aproximativ 153 cm, iar celelalte trei aveau o talie de 161,5 – 164,3 cm. În absența determinării tipologiei antropologice, nu se poate preciza dacă cele două grupe de femei au aparținut unor tipuri antropologice (eventual unor etnii) diferite, sau dacă au aparținut unor clase sociale diferite. Este cunoscut faptul că o talie mai mică poate fi rezultatul unei alimentații necorespunzătoare.

Considerații asupra vârstei și sexului și probleme demografice

Grupede vârstă		Nr. deceselor	Nr. mormânt	Bărbați	Femei
Biologică	Cronologică				
Infans I	0-7 ani	2	M4, M13	Sex nedeterminat	
Infans II	7-14 ani	1	M14	Sex nedeterminat	
Juvenis	15-20 ani	1	M10	1	
Adultus	21-30 ani	4	M1, M6, M7, M15	2	2
Maturus	31-50 ani	6	M9, M11, M17, M18, M19, M20	3	3
Senilis I	51-70 ani	3	M8, M12, M16	1	2

Din datele înscrise în tabelul de mai sus rezultă că numai 17,6% din membrii colectivității au atins vârsta de 50 de ani. În copilărie au decedat tot 17,6%. Iar între 20-50 de ani au decedat 58,8%.

Într-un caz s-a putut stabili cauza decesului. Este vorba de mormântul 7. Scheletul din acest mormânt a aparținut unui bărbat decedat la vârsta de 20 de ani, prin septicemie, datorită unor focare de osteomieliță localizată la ambele fibule (Planșa IV).

Probleme demografice

În campaniile arheologice din anii 1994 și 1995 au fost descoperite încă 20 de morminte din perioada arpadiană și alte morminte care se datează mai târziu. Prin urmare, cimitirul conținea 40 de morminte repartizate pe o perioadă de 220-230 de ani. R. Popa (1988) ajunge la concluzia că pe durata unui secol o familie simplă producea în medie 20 de morminte. Dacă luăm în considerare aceste date, putem considera că din ultimul sfert al secolului al XI-lea și până la începutul secolului al XIV-lea în acest cimitir s-a înmormântat o singură familie.

Diagnoză tipologică și atribuire etnică

Datorită slabei stări de conservare a scheletelor, diagnoza tipologică a putut fi efectuată doar la patru schelete masculine. Am luat în discuție și scheletul unui adolescent de sex masculin, deoarece se consideră că indicele

cranian nu se mai schimbă, cu toate că dimensiunile absolute se mai puteau mări. Dintre cele patru cranii de adulți, două sunt doliocrane și două mezocrane. Indicele cranian mediu este mezocran, la limita cu doliocrania (indice cranian = 75,31). Talia medie a acestor bărbați este de 166,54 cm. Relieful cranian dezvoltat, talia mai înaltă decât a mediteranoizilor și mai mică decât a nordicilor indică un amestec de trăsături protoeuropoide și mediteranoide. Acestea permit încadrarea în tipologia nord-balcanică. Scheletul adolescentului din M10 poate fi atribuit tipului alpin.

Talia diferită a femeilor sugerează tipuri antropologice sau etnii diferite.

Varianța nord-balcanică a fost folosită în literatura românească pentru diagnoză antropologică de C. Maxilian (1963). Arheologii maghiari nu operează cu această variantă, ea fiind asimilată cu tipul nordic. Determinările personale, efectuate pe opt cimitire din Banat, datate între secolele X-XIX atestă că varianța nord-balcanică este specifică populației românești. Kiszely (1976) pe baza unui număr mai mare de descoperiri de pe teritoriul Ungariei, dă următoarea tipologie antropologică pentru maghiarii din secolele X-XI:

- Dinarici 16,0%
- Est-europizi 20,0%
- Pamirieni 10,0%
- Turanici 12,5%
- *Cromagnonizi* 4,2%
- *Nordici* 8,0%
- *Mediterraneeni* 5,5%
- Alpini 6,8%
- Mongoloizi 0,7%
- Diferiți 10,0%

Pe teritoriul Ungariei, această tipologie cunoaște și diferențe regionale. În cimitire descoperite la est de Tisa, tipologia antropologică este următoarea:

- *Mediterraneeni* 39%
- *Nordici* 38%
- *Protoeuropizi* 12%

Analizând datele de mai sus, rezultă că în cimitirul de la Geoagiu s-a înmormântat o familie românească.

Concluzii

În cimitirul de la Geoagiu au fost înmormântați bărbați, femei și copii aparținând unei singure familii, care a fost înhumată acolo de-a lungul a două secole.

Slaba stare de conservare a permis o diagnoză tipologică în puține cazuri. Pe baza parametrilor neurocraniului și a taliei patru bărbați au fost atribuiți variantei nord-balcanice, iar un adolescent de sex masculin este de tip alpin.

Tipologia antropologică pledează pentru etnia românească.

Starea de conservare a scheletelor feminine a permis doar determinarea taliei. Dintre cele șase cazuri determinate, trei au talie medie de 152,96 cm și trei au o talie medie de 162,76 cm. Aceasta sugerează apartenența lor la tipuri antropologice, eventual etnii, diferite.

Bibliografie

- Barbu, M.; Zdroba, M., *Șantierul arheologic Arad-Vladimirescu. Campania 1977*, în *Ziridava*, 10, 1978, p. 101-112
- Bejan, A.; Moga M., *Necropola feudal-timpurie de la Hodoni (jud. Țișiș)*, în *Tibiscus*, V, 1979, p. 155-168
- Borovszky, Samu, *Temes Varmegye*, Budapest, 1912 (?), Országos Monografia Társaság
- Botezatu, D.; Ștefănescu, Gh., *Studiul antropologic al scheletelor din cimitirele feudale de la Coconi (sec. XIV-XV)*, în *SCA*, 1969, VI, 2, p. 175-180
- Botezatu, D.; Ștefănescu, Gh., *Contribuții la studiul antropologic al populației feudale timpurii din Moldova din secolul XII e.n.*, în *SCA*, 1970, VII, 1, p. 13-18
- Botezatu, D.; Ștefănescu, Gh., *Caracterizarea antropologică a scheletelor din cimitirul feudal de la Cernica (secolele XVII-XVIII e.n.)*, în *SCA*, 1970, VIII, 2, p. 81-192
- Cantemir, P.; Botezatu, D., *Caracterizarea antropologică a populației feudale de la Gherăști (jud. Neamț)*, în *Studii și Cercetări de Antropologie*, 1995, Tom 32, p. 37
- Clavelin, P.; Derobert, L., *Ostéométrie anthro-po-médico-légale*, 1946, Paris, Ed Baillere et Fils
- Drașovean, Fl., *Așezarea vințiană Hodoni*, 1991, micromonografie
- Drașovean, Fl.; Țicu, D.; Muntean, M., *Hodoni, locuirile neolitice și necropola medievală timpurie*, Reșița, 1996
- Enăchescu, Th.; Harasim, N., *Contribuții la determinarea faciesului craniologic al populațiilor actuale de pe teritoriul R.P. Române*, în *SCA*, 1965, II, 1, p. 79-95
- Iambor, P.; Matei, Șt., *Considerații privind raportul cronologic dintre așezarea și cimitirul de la Cluj-Mănăstur*, în *AMN*, 18, 1981, p. 120-150
- Kiszely, I., *Sirok, csontok, emberek. Gondolat*, Budapest, 1976
- Martin, R.; Saller, K., *Lehrbuch der Anthropologie*, Fischer Verlag, 1957
- Maximilian, C., *Studiul antropologic al populației de la Verbicioara (sec. XIII-XIV)*, în *PA*, 1959, IV, p. 79-104
- Maximilian, C., *Considerații antropologice asupra populației prefeudale de la Dinogetia (sec. X-XII)*, în *PA*, 1959, IV, p. 105-128
- Maximilian, C., *Notă asupra scheletelor descoperite la Sântion, Transilvania*, în *PA*, 1961, VI, p. 181-183
- Maximilian, C., *Sărata Monteoru. Studiu antropologic*, Editura Academiei R.P.R., București, 1962
- Milcu, Șt.; Dumitrescu, H., *Cercetări antropologice în Ținutul Pădurenilor – satul Bătrâna*, Editura Academiei RPR, București, 1961
- Milcu, Șt.; Maximilian, C., *Introducere în antropologie*, București, 1976
- Necrasov, O.; Botezatu, D., *Studiul antropologic al scheletelor feudale timpurii de la Doina (sec. XII-XIV)*, în *SCA*, 1964, I, 2, p. 137-156
- Necrasov, O.; Botezatu, D.; Teodorescu, C., *Contribuții la studiul antropologic al populației feudale timpurii din România. Seria de la Izvorul (r. Giurgiu) datat în secolul al VIII-lea e.n.*, în *SCIIVA*, 1967, IV, 1, p. 3-24*
- Nicolaescu, D.; Popovici, I., *Caracterizarea antropologică a unei familii din prima jumătate a secolului al XI-lea de la Dinogetia*, în *SCA*, 1971, VIII, 1, p. 13-20
- Popa, R., *La începuturile evului mediu românesc. Țara Hațegului*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1988
- Popovici, I., *Necropola feudală de la Străulești-București, secolele XIV-XVI – date antropologice*, în *SCA*, 1964, I, 1, p. 47-52
- Popovici, I., *Cimitirul feudal târziu de la Secu (Valea Bistriței Moldovenesti). Analiză comparativă cu necropolele contemporane din microregiunea Bicaz*, în *SCA*, 1964, I, 1, p. 177-188
- Popovici, I., *Așezarea feudală de la Străulești-București. Cimitirul II – secolele XV-XVI*, în *SCA*, 1969, III, 1, p. 17-26

Popovici, I., *Considerații antropologice asupra unor schelete din cimitirul din secolul XIV de la Cuhea-Maramureș*, în SCA, 1968, V, 1, p. 23-38

Popovici, I., *Necropola feudală de la Bragadiru-Zimnicea (sec- XVI) – observații antropologice*, în SCA, 1969, VI, 2, p. 169-173

Popovici, I., *Observații antropologice asupra osemintelor descoperite în curtea Bisericii din Giulești-Maramureș, sec. XVI-XIX*, în SCA, 1969, VI, 1, p. 37-44

Popovici, I., *Considerații antropologice asupra unor schelete din cimitirul de la Strehaia, sec. XVII-XIX*, în SCA, 1970, VII, 1, p. 19-30

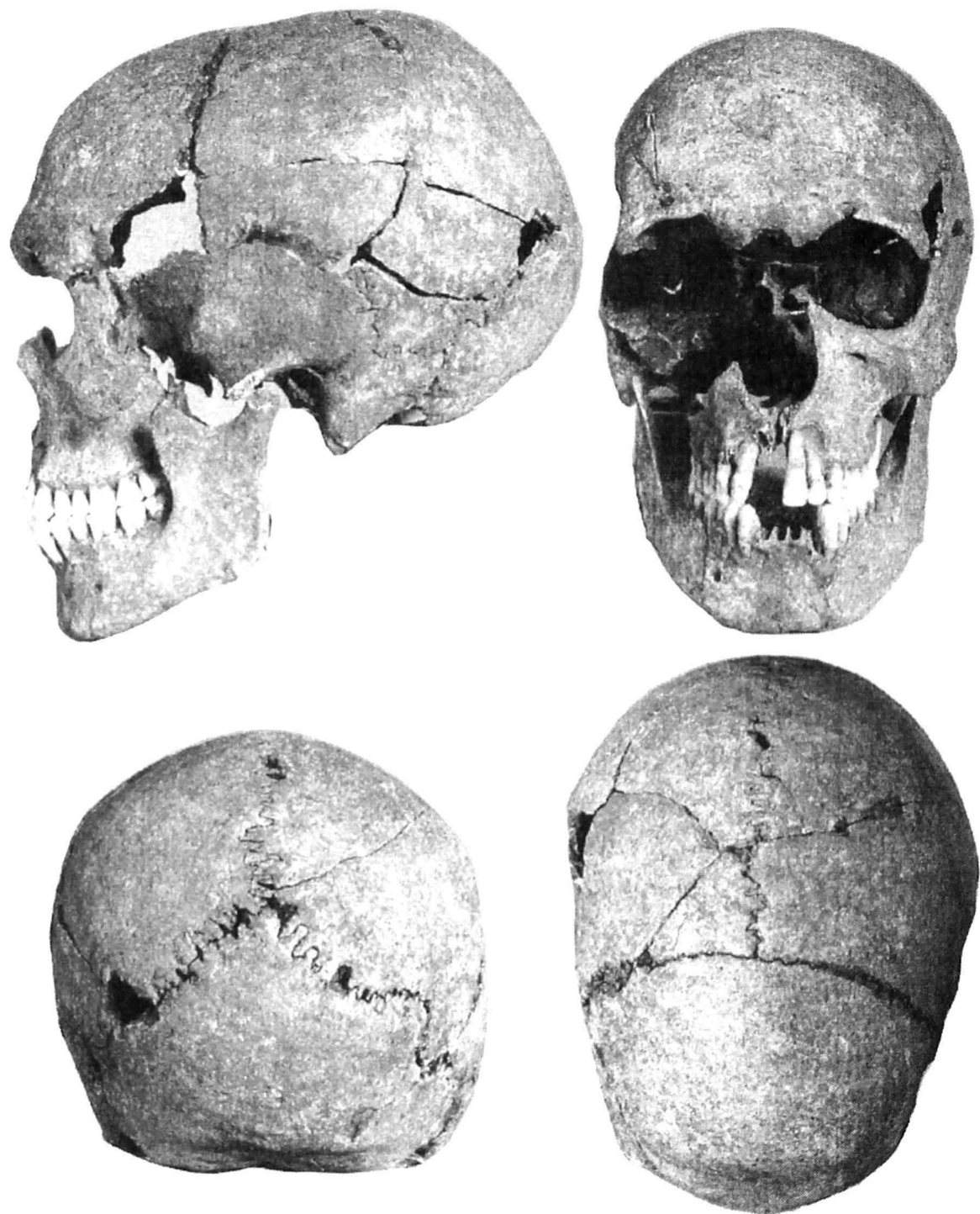
ANTHROPOLOGISCHE ERFORSCHUNG DER SKELETTE AUS DEM FRIEDHOF DER RUNDEN KIRCHE VON GEOAGIU – KREIS HUNEDOARA IM 11.-12. Jh.

(Zusammenfassung)

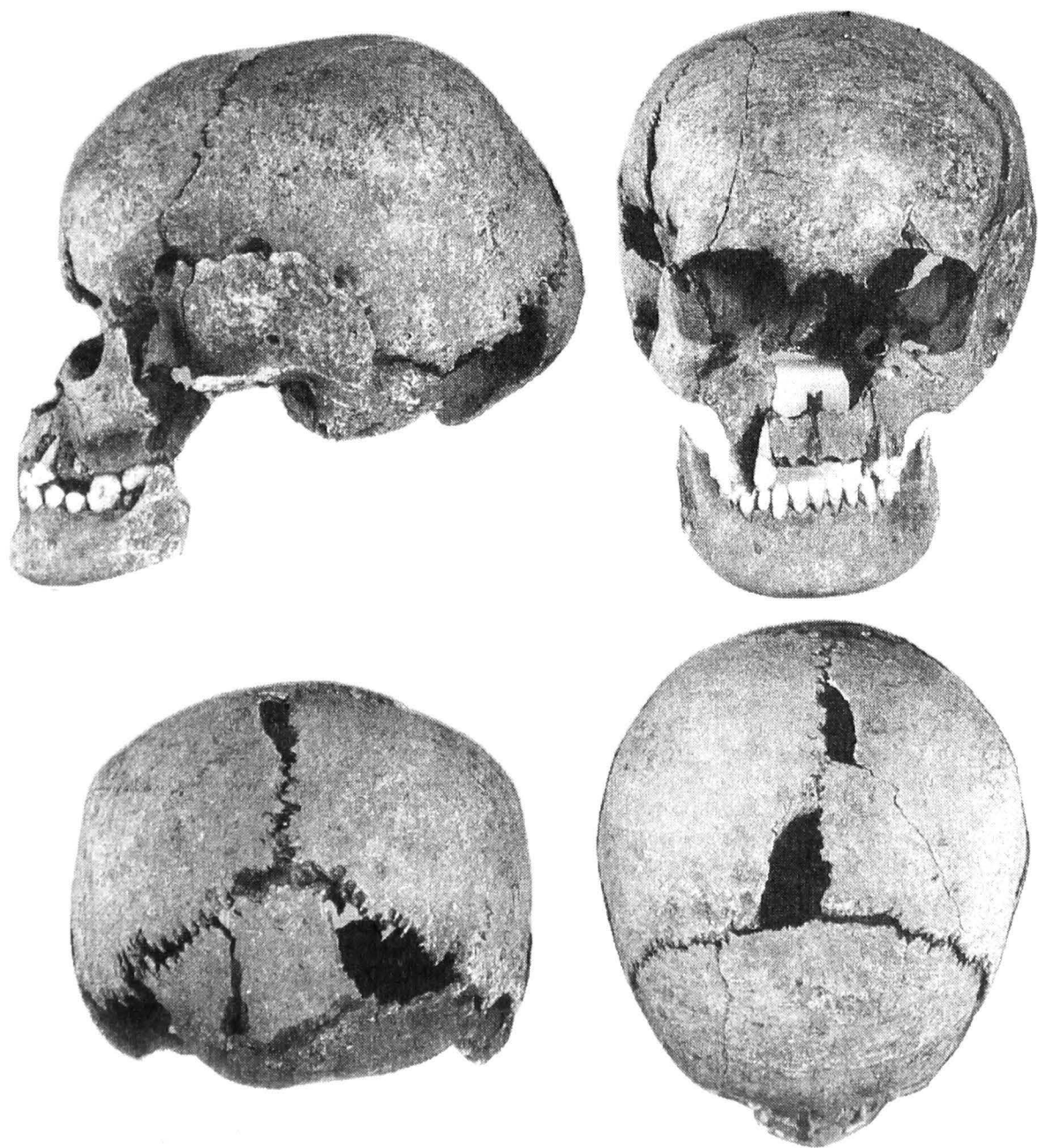
Während der Ausgrabungen aus dem Jahre 1993 wurden im Friedhof der runden Kirche aus Geoagiu 20 Gräber gefunden. In den Gräbern fand man Münzen der ungarischen Könige Ladislaus I und Koloman, so daß man sie in das Ende des 11. und am Anfang des 12. Jahrhunderts einreihen konnte. Die Skelette sind schlecht erhalten. In drei Gräbern waren die Skelette fast völlig verfault und wurden nicht enthoben. In den anderen 17 Gräbern waren sieben Männer, sieben Frauen und drei Kinder, die mittlere Höhe war 168,87 cm bei den Männer und 157,86 cm bei den Frauen. Die typologische Diagnose wurde auf vier erwachsenen männlichen Skeletten und einem halbwüchsigen männlichen Skelett gemacht. Das Skelett des halbwüchsigen gehört dem alpinen Typus, an während die vier Männer, der nordbalkanischen Variante angehören. Diese ist eine Mischung zwischen dem Mittelmeer- und Protoeuropäischen-typus und ist bei der rumänischen Bevölkerung zwischen dem 10.-19. Jh. belegt.

Nr. crt.			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Număr de morminte			M1	M6	M7	M8	M10	M11	M16	M18	M19	M20
Nr. crt.	Nr. Martin											
1	g-op	1	-	199	-	-	174	-	182	178	182	-
2	g-i	2	-	192	-	-	-	-	174	174	-	-
3	n-i	2a	-	185	-	-	-	-	-	-	-	-
4	g-l	3	-	182	-	-	167	-	-	169	-	-
5	n-l	3a	-	180	-	-	165	-	-	-	-	-
6	eu-eu	8	-	149	-	-	150	-	134	137	138	-
7	ba-b	17	-	-	-	-	-	-	-	128	-	-
8	n-ba	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	po-b	20	-	126	-	-	122	-	129	131	124	-
10	ft-ft	9	-	100	-	-	99	-	93	-	96	-
11	co-co	10	-	119	-	-	117	-	-	-	120	-
12	au-au	11	-	120	-	-	133	-	123	138	124	-
13	ast-ast	12	-	119	-	-	-	-	112	-	-	-
14	circumferință orizontală	23	-	541	-	-	502	-	-	505	-	-
15	arc n-o	25	-	390	-	-	353	-	-	-	-	-
16	arc n-i	25a	-	332	-	-	-	-	-	-	-	-
17	arc n-b	26	-	123	-	-	115	-	135	122	-	-
18	arc b-l	27	-	133	-	-	123	-	-	106	113	-
19	arc l-o	28	106	135	-	-	115	-	-	-	107	-
20	n-b	29	-	109	-	-	103	-	118	-	106	-
21	b-l	30	-	116	-	-	111	-	-	98	-	-
22	l-o	31	85	106	-	-	92	-	-	-	-	-
23	ba-o	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	lățime foramen magnum	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25	zy-zy	45	-	-	-	-	130	-	-	-	-	-
26	ba-pr	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27	n-pr	48	-	-	-	-	62	-	-	-	-	-
28	n-gn	47	-	-	-	-	101	-	-	-	-	-
29	fmt-fmt	43	-	-	-	-	102	-	-	-	-	-
30	zm-zm	46	-	-	-	-	88	-	-	-	-	-
31	ol-sta	62	-	-	-	-	44	-	-	-	-	-
32	emn-emn	63	-	-	-	-	35	-	-	-	-	-
33	n-ns	55	-	-	-	-	44	-	-	-	-	-
34	lț.orif. nazal	54	-	23.5	-	-	-	-	-	-	26	-
35	mf-ek	51	-	-	-	-	-	-	40	-	-	-
36	înălț. orbită	52	-	-	-	-	30	-	33	-	-	-
37	mf-mf	50	-	-	-	-	-	-	22	-	22	-
38	fmo-fmo	43 (1)	-	-	-	-	97	-	-	-	-	-
39	eu-eu	lc	-	74.87	-	-	86.20	-	73.62	76.96	75.82	-
40	g-op ba-b	Lv1 (1)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
41	g-op po-b	Lv1 (2)	-	63.31	-	-	70.11	-	70.87	73.59	68.13	-
42	g-op ba-b	Lt1	-	-	-	-	-	-	-	93.43	-	-
43	eu-eu po-b eu-eu	Lt2	-	84.56	-	-	81.33	-	96.26	95.65	89.85	-

Nr. crt.			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Număr de morminte			M1	M6	M7	M8	M10	M11	M16	M18	M19	M20
Nr. crt.	Nr. Martin											
44	ft-ft	ltf	-	84.03	-	-	84.61	-	-	-	80.00	-
	co-co											
45	ft-ft	lft	-	67.11	-	-	66.00	-	69.40	-	69.56	-
	eu-eu											
46	ast-ast	Tea	-	79.86	-	-	-	-	83.58	-	-	-
	eu-eu											
47	b-l	lfpl	-	106.42	-	-	107.76	-	-	-	99.06	-
	n-b											
48	n-b	lcf	-	88.61	-	-	89.56	-	87.40	-	7.70	-
	arc n-b											
49	b-l	lcp	-	87.21	-	-	90.24	-	-	92.45	93.80	-
	arc b-l											
50	l-o	lgo	80.18	78.51	-	-	80.00	-	-	-	-	-
	arc l-o											
51	l. foramen	lco	-	-	-		-	-	-	-	-	-
	mg											
	ba-o											
52	zy-zy	Te.j	-	-	-	-	86.66	-	-	-	-	-
	eu-eu											
53	n-pr	lfs	-	-	-	-	47.69	-	-	-	-	-
	zy-zy											
54	n-gn	lft	-	-	-	-	77.69	-	-	-	-	-
	zy-zy											
55	lț.orif. nazal	ln	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	n-ns											
56	înălț.orb	lo	-	-	-	-	-	-	82.50	-	-	-
	onf-ek											
57	enm-enm	lp	-	-	-	-	79.54	-	1507.6	1525.3	1496	-
	ol-sta											
58	capacitatea	38	-	1722.9	-	-	-	150.7	1525.3	1464.3	-	
	craniană											
59	kdf-kdl	65	117	-	-	-	-	-	120	-	115	-
60	go-go	66	94	106	-	-	-	-	105	105	91	99
61	l. bimenton	67	44	47	-	-	43	-	46	44	43	47
62	ld-gn	69	27	38	-	-	29	-	-	30	32	-
63	h. forament	69 (1)	28	36	31	30	28	27	-	31	29	23
	mentonier											
64	l. forament	69(3)	10	12	11	11	13	9	12	13	10	10
	mentonier											
65	h. ramură	65	68	-	-	55	-	57	65	62	57	51
66	l.min.	71(1)	28	32	28	29	-	26	30	30	26	27
	ramură											
67	unghi	79	123 ⁰	120 ⁰	123 ⁰	138 ⁰	-	131 ⁰	126 ⁰	119 ⁰	122 ⁰	132 ⁰
	mandibular											
68	l.min.	ir	35.71	33.33	35.48	36.66	46.42	33.33	-	41.93	34.48	43.42
	forament mentonier											
	h. forament											
	mentonier											
69	l. minimă a	lram	41.17	-	-	52.72	-	45-61	46.15	48.38	45.61	52.94
	ramurii											
	h. ramură											
70	go-go	llm	80.34	-	-	-	-	-	87.50	-	79.13	-
	kdl-kdl											

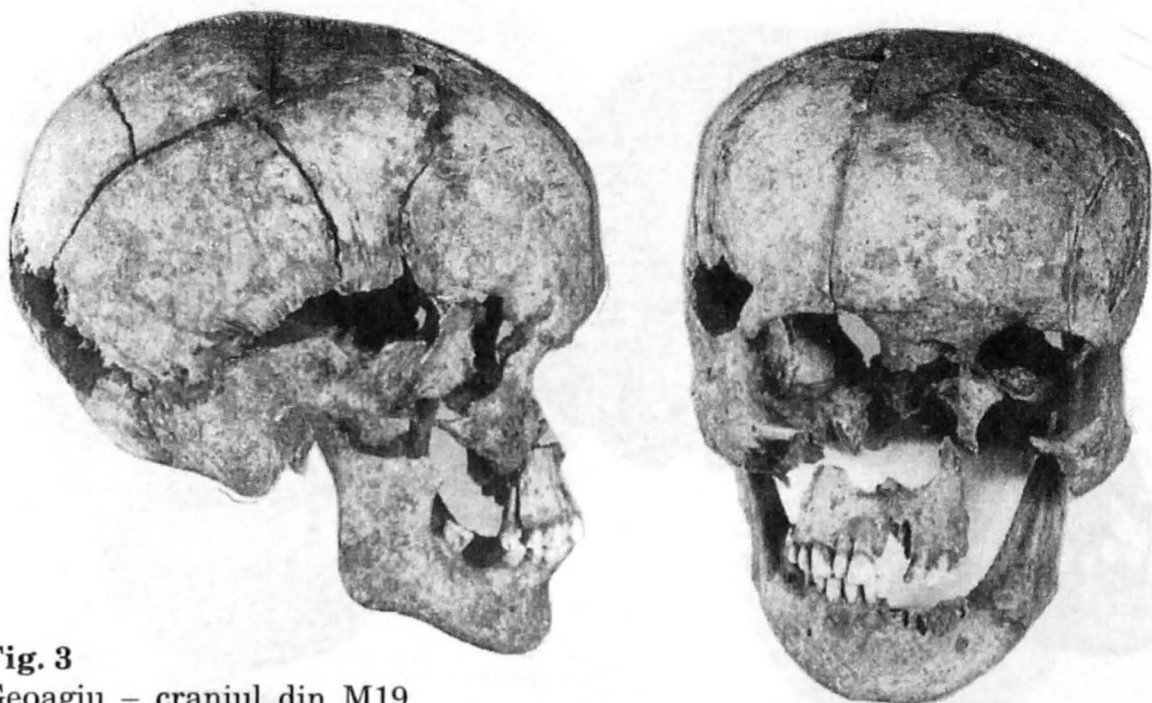
Fig. 1
Geoagiu – craniul din M6
Geoagiu – the skull from M6

Fig. 2

Geoagiu – craniul din M10

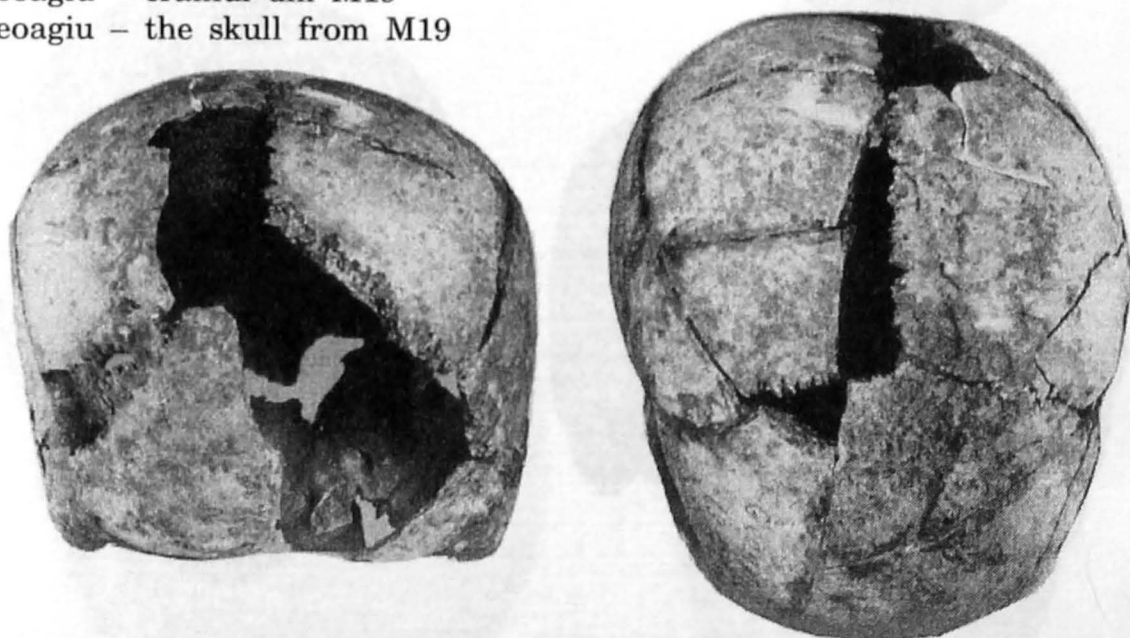
Geoagiu – the skull from M10

Fig. 3

Geoagiu – craniul din M19

Geoagiu – the skull from M19

Fig. 4

Geoagiu – fibulele cu ostiomielită din M7

Geoagiu – the fibulae with osteomyelitis M7

